

výstavní cyklus
Svět ve vitríně
v Náprstkově muzeu

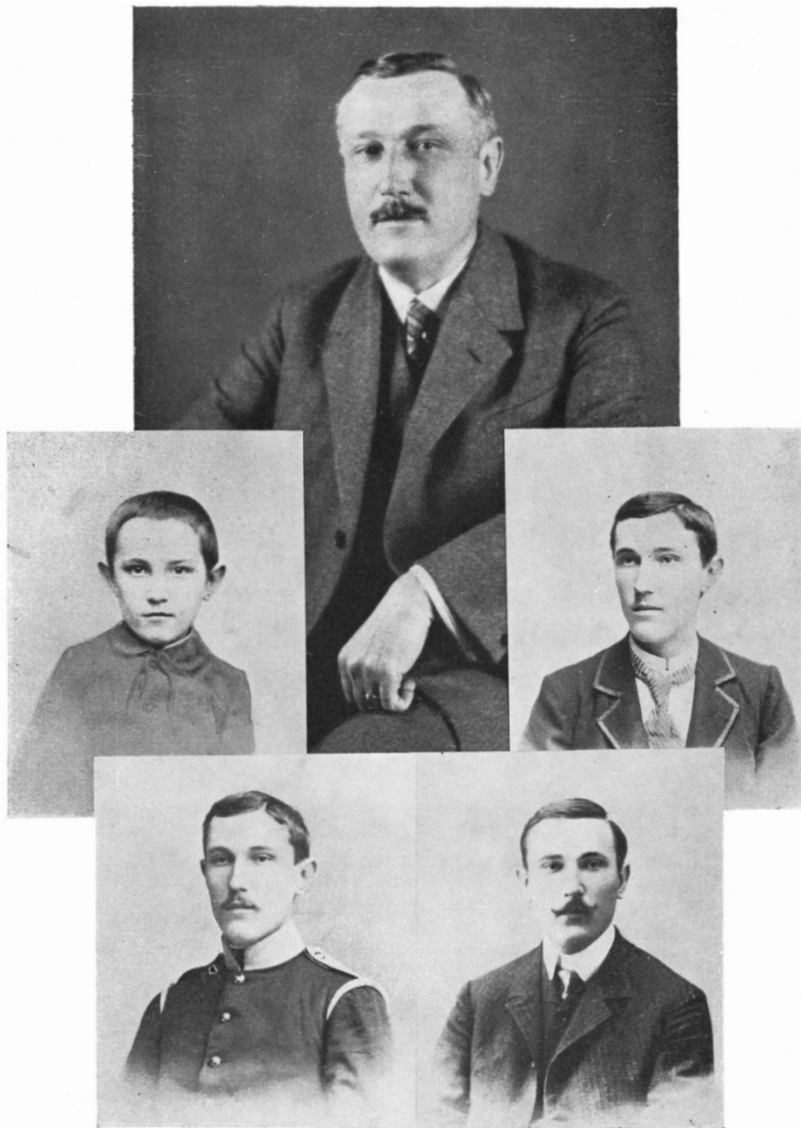
NÁRODNÍ
MUZEUM

Joe Hloucha 140

září – říjen 2021

Fotografie Joe Hlouchy z různých období jeho života. Obrazová příloha knihy J. V. Šmejkal Milenec Nipponu. Kniha vyšla v roce 1931 k Hlouchovým padesátinám.

Na titulní straně: Joe Hloucha uprostřed svých sbírek. Reprodukce kresby neurčeného autora, vlepená v Hlouchově deníku z roku 1939.

Joe Hloucha 140

Právě před 140 lety, v neděli 4. září 1881, se v pivovaru v Podkováni u Mladé Boleslavi narodil místnímu sládkovi Hlouchovi syn. Po otci dostal jméno Josef, ale proslavil se pod uměleckým jménem Joe Hloucha jako spisovatel, cestovatel a především jako sběratel. Patří k nejvýznamnějším přispěvatelům do sbírek Náprstkova muzea, které od něj získalo koupí, darem či odkazem bezmála 9 tisíc sbírkových předmětů. Hlavním zájmem Joe Hlouchy bylo Japonsko. Ve své sbírce však měl zastoupené i další asijské země, předměty z Afriky, Ameriky a Oceánie i ukázky evropského gotického, barokního i lidového umění.

K zájmu o mimoevropské země jej přivedly dobrodružné romány i cestopisy známých cestovatelů. Pro Japonsko se nadchnul četbou cestopisu *Žaponsko* Josefa Kořenského, který byl shodou okolností Hlouchův strýc. Poté, co se Hlouchova rodina v roce 1895 přestěhovala do Prahy, získal Hloucha pro své zájmy nové možnosti. Často navštěvoval Národní i Náprstkovo muzeum. O jedné návštěvě Národního muzea si do deníku zapsal: „*Pak jsme si vyjednali že pujdeme se podívat do musea. (...) V museu bylo velmi mnoho lidí. Byla otevřená jedna nová, vlastně více síní s pěknými skamenělinami. Prohlíželi jsme zvířata a zbirky cizozemských věcí. Budu si dělat zbirku z těchto...*“ Hlouchova sbírka tedy byla založena 27. července 1898.

Od té doby utrácel Hloucha většinu svého kapesného za nákupy u starožitníků a obchodníků s exotickým zbožím. Po Vánocích roku 1898 navštívil tehdy sedmnáctiletý Hloucha cestovatele E. St. Vráze s úmyslem něco si od něj koupit do své sbírky. Vráz nic na prodej neměl, ale věnoval nadšenému studentovi japonský kalendář. Kalendář je dnes uložen v japonské sbírce Náprstkova muzea jako jeden z dokladů počátků Hlouchova sběratelského úsilí a je k vidění i na naší výstavě.

Dámě svého srdce

původní český román opředený kouzlem, vášní, něhou a půvabem
kvetoucích sakur dalekého Japonska

Joe Hloucha:

Sakura ve vichřici

Kniha vychází již v šestém, tentokrátě přepych. vzácném vydání, s nádhernými osmibarevnými obrazy. Sakuru mohl ilustrovat jen Japonec, a to kouzlo, něhu a půvab mohla zachytit jen ruka ženy. Proto naše vydání vyzdobila japonská malířka Kadživara Hisako z Kiota. Krásný papír (obrazy provedeny osmibarevným ofsetem), nádherný tisk a skvostná vazba v originelním pouzdře vyplňují všechny předpoklady krásného dárku. Dejte si toto vydání Sakury předložit u svého knihkupce nebo přijďte a prohlédněte si je nezávazně u nás a jistě řeknete sám:

Sakura je krásná kniha,

Sakura je krásný dar!

Ve skvostné pův. vazbě 85 Kč. - U všech knihkupců na skladě.

Dle přání dodáme Vám na mírné měsíční splátky!

Zemědělské knihkupectví A. Neubert,

Praha, Hýberská 12.

Jako spisovatel se Joe Hloucha proslavil v roce 1905 románem *Sakura ve vichřici*. Tragický milostný příběh, zasazený do japonského prostředí, napsal a vydal ještě předtím, než sám Japonsko navštívil. *Sakura ve vichřici* se dočkala díky velkému zájmu čtenářů celkem dvanácti vydání. Úspěch prvního románu umožnil Hlouchovi podniknout v roce 1906 několikaměsíční cestu do Japonska a nadále se věnovat na plný úvazek literární, sbírkové a podnikatelské činnosti.

Velký ohlas vzbudila čajovna Jokohama v japonském stylu, kterou Joe Hloucha se svým bratrem Karlem provozoval na Jubilejní výstavě Obchodní a živnostenské komory v roce 1908. Kromě japonského vybavení ze sbírek Joe Hlouchy budily zájem především servírky, oblečené v japonských kimonech. Po skončení výstavy se čajovna přesunula do nově vybudovaného paláce Lucerna, kde ji bratři Hlouchové provozovali až do první světové války.

Hlouchova sbírka, rozšiřovaná nákupy v Japonsku i v obchodech s uměním po celé Evropě postupem času nabývala na významu. V roce 1929 na velké výstavě v pražském Veletržním paláci představil Joe Hloucha veřejnosti celkem 1 175 exponátů z celého světa. V roce 1935 vzbudila pozornost výstava 185 masek a plastik z Afriky a Oceánie v galerii Mánes, které Hloucha prezentoval společně s pracemi kubistického malíře, sochaře a grafika Emila Filly. Sám Joe Hloucha nebyl příznivcem moderního umění, ale udržoval s Fillou i dalšími umělci živé kontakty především kvůli obchodu s mimoevropským uměním.

Africké masky v bytě Joe Hlouchy ve Vladislavově ulici, 1944.

Soukromá výstava sbírky Joe Hlouchy v pivovaru U Sv. Tomáše, 1902.

Čínské předměty na výstavě Hlouchovy sbírky ve Veletržním paláci, 1929.

Po výstavě ve Veletržním paláci nabídl Hloucha svou sbírku k prodeji státu pod podmínkou, že se stane základem nového muzea mimoevropského národopisu. Součástí nové instituce se mělo stát také Náprst-kovo muzeum, v té době ještě soukromé. Jednání však zkrachovala především kvůli zhoršující se hospodářské situace ve 30. letech. Stát nakonec od Hlouchy část předmětů odkoupil pro zestátněné Náprstkovo muzeum až v roce 1943. Zbývající část své rozsáhlé sbírky převedl Joe Hloucha státu v roce 1955 výměnou za doživotní rentu a možnost sbírku dále spravovat.

Pro naši výstavu jsme vybrali předměty z méně známých oblastí sběratelského Hlouchova zájmu. **Čína** je po Japonsku nejvíce zastoupenou asijskou zemí v Hlouchově sbírce. Čínské motivy Hloucha také využil ve své jediné knize, která nesouvisí s Japonskem, v románu Zahrada lásky vydaném v roce 1929. **Afrika** měla v Hlouchově sbírce vždy důležité místo. A Hlouchův zájem o **Jižní Ameriku** snad podnítilo v mládí přátelství s cestovatelem A. V. Fričem.

Rodina a přátelé se loučí s Joe Hlouchou odjíždějícím do Japonska, 1906. Do okna vlaku mu podává ruku Alberto Vojtěch Frič.

Knihy Joe Hlouchy

Sakura ve vichřici. Praha: J. R. Vilímek, 1905, 1918, 1920, 1923, 1926; A. Neubert, 1928, 1930, 1931, 1932, 1933, 1942; Třebechovice pod Orebem: A. Dědourek, 1948.

Zátopa. Praha: J. R. Vilímek, 1906, 1921; A. Neubert, 1930.

Vzpomínky na Japonsko. Praha: V. Šimáček, 1908.

Moje „Paní Chrysanthema“. Praha: Spolek čes. bibliofilů, 1910; J. R. Vilímek, 1922, 1926; A. Neubert, 1936.

Pavilón hrůzy. Praha: J. Kotík, 1913.

Polibky smrti. Praha: J. R. Vilímek, 1913, 1920, 1921; A. Neubert, 1933.

Dopisy nezámého. Praha: J. R. Vilímek, 1926; A. Neubert, 1929.

Pohádky japonských dětí. Praha: A. Neubert, 1926; Pragma, 2015.

Zahrada lásky. Praha: A. Neubert, 1929.

Mezi bohy a démony. Praha: A. Neubert, 1929.

Prodavačky úsměvů. Praha: A. Neubert, 1929.

Japonečky. Praha: A. Neubert, 1931.

Pohádky slunného východu. Praha: K. Červenka, 1944; Pragma, 2015.

Hokusai. Praha: Orbis, 1949; (anglické vydání Artia, 1955).

Joe Hloucha 140

doprovodný text k výstavě z cyklu „Svět ve vitrině“

text a grafická úprava: Jan Šejbl

produkce: Tereza Žbáňková

Národní muzeum - Náprstkovo muzeum, 2021